
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗМІРУ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

УДК 347.724

Ломакіна О. А. (Lomakina O. A.)

Національний університет кораблебудування ім. адмірала С.О. Макарова

В роботі аналізується вплив розміру статутного фонду товариства з обмеженою відповідальністю на поширеність цієї організаційно-правової форми серед юридичних осіб.

Ключові слова: *господарське товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, статутний фонд.*

The influence of the amount of the statute fund of the company with limited liability on the spreading of this organizational and legal form among the juridical persons has been analyzed.

Key words: *economic company, company with limited liability, statute fund.*

Правове регулювання більшості суспільних відносин чітко реагує на зміни, що відбуваються в суспільстві і змінюється залежно від різноманітних факторів. Важливе місце в економіці країни займає регулювання правового статусу господарських товариств, зокрема, товариств з обмеженою відповідальністю, оскільки саме ця організаційно-правова форма є найпоширенішою формою юридичних осіб.

Стабільність економічних відносин в багатьох випадках залежить від майнової стабільності товариств, яка, в свою чергу залежить від розміру статутного (складеного) капіталу.

З одного боку, недостатньо значущий розмір статутного (складеного) капіталу створює можливість для участі таких товариств у схемах ухилення від оподаткування, але з іншого – під час світової фінансової кризи створюється доступ більш широкому колу осіб для заснування товариства з обмеженою відповідальністю з метою здійснення підприємницької діяльності. При раціональному законодавчому регулюванні, це в свою чергу призведе до збільшення обсягів надходження податків, зборів та обов'язкових платежів до Державного бюджету України.

Останні зміни до Закону України "Про господарські товариства" торкнулися статті 52, яка закріплює розмір статутного (складеного) капіталу

товариства з обмеженою відповідальністю. Розмір статутного (складеного) капіталу товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю становив не менше суми, еквівалентної 100 мінімальним заробітним платам, виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, діючої на момент створення товариства з обмеженою відповідальністю з 1 січня 2010 року повинен становити не менше суми, еквівалентної одній мінімальній заробітній платі, діючій на момент створення товариства з обмеженою відповідальністю. Ця сума складає 869 гривень.

Необхідно звернути увагу, що законодавство України повною мірою відображає тенденції, що об'єктивно склалися на сьогодні в державі.

Відповідно до законодавства Республіки Беларусь розмір мінімального статутного фонду товариства з обмеженої відповідальністю законодавчо не закріплений, але порядок і строк формування – 100% до державної реєстрації.

Згідно частини другої статті 52 Закону України "Про господарські товариства", до моменту реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю кожен з учасників зобов'язаний внести до статутного (складеного) капіталу не менше 50 відсотків вказаного в установчих документах вкладу. Внесення до статутного (складеного) капіталу грошей підтверджується документами, виданими банківською установою.

Частина статутного капіталу, що залишилася несплаченою, підлягає сплаті протягом першого року діяльності товариства. Якщо учасники протягом першого року діяльності товариства не сплатили повністю суму своїх вкладів, товариство повинне оголосити про зменшення свого статутного капіталу і зареєструвати відповідні зміни до статуту в установленому порядку або прийняти рішення про ліквідацію товариства.

У білоруських господарських товариствах формується статутний фонд – складається з внесків (часткою) учасників і визначається мінімальний розмір майна суспільства, що гарантує інтереси його кредиторів. Склад внесків в статутний фонд становлять гроші, цінні папери, інші речі або майнові права або інші права, що мають грошову оцінку.

Білоруське корпоративне законодавство вводить ряд обмежень: майно, що вноситься до статутного фонду господарського суспільства, повинне бути необхідним і придатним для використання в діяльності цього товариства; статутний фонд господарського товариства не може бути сформований повністю за рахунок негрошового внеску у вигляді майнових прав. При цьому частка майнових прав, що вносяться як внесок до статутного фонду, не може бути більше 50% розміру статутного фонду для даного товариства.

Відповідно до законодавства Республіки Білорусь грошова оцінка негрошового внеску в статутний фонд господарського товариства підлягає експертизі і проводиться в порядку, встановленому законодавством Білорусі і необхідна у будь-якому випадку.

Подібні обмеження забезпечують додатковий захист інтересів кредиторів товариства. Оскільки статутний фонд товариства виконує не тільки стартову, а й гарантійну функцію.

У російських товариствах з обмеженою відповідальністю після ухвалення рішення про пропорційне внесення учасниками додаткових внесків, кожен учасник може скористатися цим правом, а може внести додатковий внесок менше, ніж йому визначено цією пропорцією (або взагалі відмовитися від внесення додаткового внеску). Не пізніше за місяць з дня закінчення терміну внесення додаткових внесків загальні збори учасників повинні затвердити підсумки і внести зміни в засновницькі документи відповідно до фактично внесених внесків. Таким чином, розмір статутного капіталу по факту може збільшитися на суму меншу, ніж передбачалося спочатку.

У білоруських товариствах з обмеженою відповідальністю в аналогічній ситуації у разі відмови учасника товариства внести встановлену вартість додаткового внеску (частина вартості), бракуюча вартість додаткових внесків учасників розподіляється між бажаними учасниками із збільшенням розмірів часток цих учасників пропорційно внесеним ними додатковим внескам.

У російських господарських товариствах (зокрема в ТОВ) статутний капітал складається з внесків (часток) учасників і визначається мінімальний розмір майна товариства, що гарантує інтереси його кредиторів. Склад внесків в

статутний капітал: гроші, цінні папери, інші речі або майнові права або інші права, що мають грошову оцінку.

У російському корпоративному законодавстві немає ніяких обмежень на види і структуру активів, що вносяться як внески в статутний капітал ТОВ. Основна умова – повинна бути домовленість між засновниками.

У Росії внесок повинен оцінюватися незалежним оцінювачем тільки в тому випадку, якщо номінальна вартість (збільшення номінальної вартості) частки учасника в статутному капіталі, оплачуваної негрошовим внеском, складає більше 200 мінімальних розмірів оплати праці, встановлених федеральним законом. При цьому номінальна вартість (збільшення номінальної вартості) частки учасника, що оплачується негрошовим внеском, не може перевищувати суму оцінки, визначену незалежним оцінювачем.

І в російських, і в білоруських товариствах з обмеженою відповідальністю збільшення статутного фонду (статутного капіталу) може здійснюватися за рахунок майна товариства, за рахунок внесення додаткових внесків всіма учасниками товариства, за рахунок внесення додаткових внесків одним або декількома учасниками товариства, а також за рахунок внесення внесків третіми особами, якщо це не заборонено статутом.

Рішення про збільшення статутного капіталу (статутного фонду) за рахунок майна або за рахунок пропорційного внесення додаткових внесків всіма учасниками приймається більшістю не менше 2/3 голосів від загальної кількості голосів учасників суспільства, а рішення про збільшення статутного капіталу (фонду) за рахунок додаткового внеску одного або декількох учасників, або третьої особи, приймається всіма учасниками товариства одноголосно.

Отже, підтримуючи зменшення розміру статутного (складеного) капіталу пропонується, передбачити в статті 52 Закону України "Про господарські товариства" строк формування – 100% до державної реєстрації, а також те, що статутний фонд господарського товариства не може бути сформований повністю за рахунок негрошового внеску у вигляді майнових прав. При цьому частка майнових прав, що вносяться як внесок до статутного фонду, не може бути більше 50% розміру статутного фонду для даного товариства.

Література:

1. Закон України "Про господарські товариства" від 21.09.2000 р. N 1987-III, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 27.04.2007 р. N 997-V)

2. Организационно-правовая форма юридического лица, разница между ООО и ОДО, ЗАО и ОАО/http://www.femida.by/index.php?page=c_opf